

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BİLGİSAYAR VE İNTERNET KULLANIMINA İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK ALGILARININ BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ*

*Oğuz GÜRBÜZTÜRK***

*Okay DEMİR****

*Mümtaz KARADAĞ*****

*Mustafa DEMİR******

ÖZET

Günümüz eğitim anlayışının öğretme-öğrenme süreçlerine uyarlamaya çalıştığı çağdaş yaklaşımlar (yapılandırmacılık, eleştirel düşünme, problem çözme vb.), öğretmenlerin çok yönlü niteliklerinin bir parçası olarak, eğitim ortamlarında bilgisayar kullanabilmesini ve eğitim öğretim etkinliklerinde bilgisayardan faydalanmasını zorunlu hale getirmiştir. Öğretmenlerin öz-yeterlik düzeyinin yüksek olması, kullandığı ve eğitim sürecine dâhil etmeye çalıştığı bilgisayardan alacağı verimi doğrudan etkilediği için bu çalışmada, sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımını öz-yeterlik algılarını belirlemek ve öğretmenlerin farkındalık düzeyini artırmak önemli görülmektedir. Bu noktadan hareketle çalışmada, sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik algılarını bazı değişkenler açısından incelemek amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, Malatya, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş il merkezindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler arasından, basit seçkisiz örnekleme yoluyla belirlenen 165 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Genel tarama modeli kapsamında ilişkisel tarama modelinin kullanıldığı bu çalışmada veri toplama aracı olarak Şad & Demir (2015) tarafından geliştirilen 16 maddeden oluşan ölçek 165 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik algılarının uzmanlık gerektiren bazı beceriler dışında, genel olarak yüksek olduğu; öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımını ile ilgili bir hizmet içi eğitim alıp almama durumlarına göre, bilgisayar ve internet kullanımını öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir fark olmadığı; öğretmenlerin mesleki kıdemlerine ve mezun oldukları yükseköğretim

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı, El-mek: oguz.gurbuzturk@inonu.edu.tr.

*** Öğretmen-MEB, El-mek: okay4425@gmail.com

**** MEB, El-mek: mumtazkaradag@gmail.com

***** Öğretmen-MEB, El-mek: mustafademir82@hotmail.com

kurumuna göre, bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir farkın olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sınıf Öğretmenleri, Bilgisayar ve İnternet, Öz yeterlik

EXAMINATIONS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS' PERCEPTIONS OF COMPUTER AND INTERNET USING SELF-EFFICACY IN TERMS OF SOME VARIABLES

ABSTRACT

Contemporary approaches that are tried to be adapted to educational processes(constructivism, critical thinking, problem solving e.t.c.), as a part of the multifaceted nature of teachers, made it necessary to use computers in educational environments and benefit from them. Since the higher levels of teachers' self efficiency affects directly the productivity from the computer they use and try to integrate into their educational processes, in this study it is thought to be very important to determine the teachers' computer and internet using self efficacy and increase their awareness. Thus in this study, it is aimed to determine the terms of primary school teacher's perceptions of computer and internet using self-efficacy in terms of some variables. Working group of the research is 165 primary schools teachers determined by simple random sampling and working in Malatya, Şanlıurfa, Kahramanmaraş Province. To collect data, an instrument consisted of 16 questions and developed by Şad&Demir(2015) was applied to 165 primary school teachers in this relational survey research.

According to the results obtained from the research teachers' self-efficacy regarding the use of computers was, except for some skills that require expertise, generally high. In terms of computer and internet using self-efficacy there were no significant difference between the teachers who had in service training and the others. As to their seniority, and graduation there were significant difference between the teachers

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Rapid advances in science and technology facilitating human life and providing better quality of life revealed that people are increasingly in need of compatibility with the technology. In terms of life and cultural levels, communities aiming to sustain their change and development by following the technology closely came to a higher position compared to the others. In a changing and developing community the necessity of restructuring objectives and functioning of education arises. Instead of ongoing rote and teacher-centered education system, in terms of teaching and learning process, it would be better for students to have an education system that integrates technology. Studies have revealed that, creating enriched classroom

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

environment by involving computer and educational technology into educational processes increased the active participation, achievement of students. It also contributed positively to educational processes. This situation has revealed that, for the teachers who guide the educational process, having certain attitude and competence in terms of their ability to use computer and educational technology in their lessons is very important. As the most important part of the teaching process teachers' integration of educational and computer technologies into educational processes can be possible only if they are efficient at using this technology. Many studies in our country have found that, the teachers have a positive attitude towards computers and educational technology (Çelik & Bindak, 2005; Gökteş, Yıldırım & Yıldırım, 2008; Seferoğlu, Akbıyık & Bulut, 2008; Cüre & Özdener, 2008). A small portion of studies found that the teachers have a negative attitude towards using computers in lessons (Çakıroğlu, Güven & Akkan, 2008). In addition, some studies found that primary class teachers' perceptions of using technology in educational processes in terms of gender there were no significant difference. Besides a small proportion of teachers consider themselves efficient while the remaining majority don't. And it is also found that these remaining majority hardly ever use computer in their lessons (Adıgüzel, 2010.; Aksüt, 2013; Kınık, Altınkaya & Ertepinar, 2012; Sarı & Özerbaş, 2013). It is stated that, teachers generally use computers to write letters or reports, look at their e-mail from the Internet and read news, but they rarely use computers for educational purposes (Gür, Özoğlu & Başer, 2010). This result is not enough to integrate computer technology into classrooms and educational processes (Kara & Berigel, 2006; Aktepe, 2011). In line with these descriptions, it can be seen that the level of teachers' computer use and their perception of computer and internet using self efficiency is very important in educational processes, For teachers' high efficiency levels affect directly their productivity from the computer that they use and try to integrate into educational processes. The need of determining primary class teachers' perceptions of computer and internet using self-efficiency and by this way contributing to increase their awareness levels is the main problem of this research.

Purpose and significance

Nowadays, teachers' computer and internet using ability in the learning environment and educational activities to benefit from a computer is often required. The high level of teachers' self-efficacy is considered to be important in terms of increasing and revealing the awareness of teachers' computer and internet using self-efficacy because it directly affects the productivity obtained from the computer which is expected to be included in the educational process. In this context it is aimed to determine primary school teachers' perception of computer and internet using self efficiency. Therefore it is sought to answer the following questions: "How is the distribution of the primary school teachers' views about their perceptions related to the computer and internet using self-efficacy", "Is there a significant difference between the primary school teachers' perceptions of computer and internet using self efficiency according to the situation of having in service training or not?", "Is there a significant difference between the primary school teachers' perceptions of computer and internet using

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

self efficiency according to their seniority?”, “Is there a significant difference between the primary school teachers’ perceptions of computer and internet using self efficiency according to their graduation?”

Method

In this study, that is carried out to determine the primary school teachers’ perceptions of self-efficacy related to their use of computer and internet, relational survey method is used in scope of general survey method. Working group of the research is 165 primary schools teachers determined by simple random sampling and working in Malatya, Şanlıurfa, Kahramanmaraş Province of Turkey in 2013-2014 academic year. To collect data, an instrument consisted of 16 questions and developed by Şad&Demir (2015) was applied in this survey research and statistical analysis of the data obtained was done with SPSS 17.0 software package.

Findings

It can be said that teachers generally regard themselves efficient at skills like selecting from a menu screen, starting and closing a program, benefiting from the internet while researching information and resources, using educational content web sites. But they regard themselves inefficient at finding the source of the error in a web page, reinstall crashed operating systems. According to teachers having in-service training or not, there were no significant difference between teachers. This finding can be interpreted that regardless of having in service training or not, all of the teachers’ perceptions of computer and internet using self efficiency are close to each other. According to seniority there were no significant difference between teachers’ perception of computer and internet using self efficiency According to graduation there were significant difference between teachers’ perception of computer and internet using self efficiency

Results and Discussion

According to the results obtained from the research, teachers’ self-efficacy regarding the use of computer and internet was, except for some skills that require expertise, generally high. It can be seen in the literature that research findings proving that the teachers’ computer using self-efficacy is high also support this result(Ekizoğlu & Özçınar, 2010; Eyüp, 2012; Korkut & Akkoyunlu, 2008; Tekerek, Ercan, Udum & Saman,2012; Yalçınkaya & Özkan, 2014). But some studies show that the teachers’ computer using self-efficacy is moderate(Başarmak, 2008; İpek &Acuner, 2011; Özbay &Çelik, 2013;Seferoğlu &Akbiyık, 2005; Sezer, Yıldırım &Pınar,2012; Şad &Nağacı, 2015). According to results it is seen that, in terms of teachers’ perception of computer and internet using self efficiency, there were no significant difference between the teachers having in service training and the others. But keeping in mind the fact that teachers who learned using computers by trial and error method are more efficient than teachers who learned using computer by the the courses offered in schools, Seferoğlu and Akbiyık(2005) point that alternative ways of the development of computer self-efficacy can be found. For there are also studes that show having and using frequency of computer affects positively teachers’ attitudes towards computers(Çelik & Bindak,2005), perception of self

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

efficiency(Akgün, Akgün ve Şimşek, 2015; Korkut & Akkoyunlu, 2008; Çelik & Çevik 2010); reduces the level of anxiety(Yılmaz,2013). According to seniority there were generally significant difference between teachers' perception of computer and internet using self efficiency. As one of these differences it is stated that generally increase of the teachers' professional seniority decreased their computer and internet using self-efficacy. Similar studies carried out on the field are compatible with this result(Kocasaraç,2003; Özçelik & Kurt, 2007; Yalçınkaya,2014). According to graduation there were generally significant difference between teachers' perception of computer and internet using self efficiency. In this context it is resulted that graduates of four-year colleges regard themselves more efficient than graduates of two-year colleges. A research by Güzeller(2011) shows that the more formal education time teachers have, the more efficient they are on using computer.

From these results following suggestions can be listed:

The content of the computer courses planning teachers to have in the future should be reviewed and redesigned so that these courses can positively affect self efficiency.

Firstly graduates of less than four-year colleges should be tried to direct new courses and they should be retrained in order to let them correct their deficiencies.

About the use of computer and internet teachers, especially experienced ones, may encourage the other colleagues.

Key Words: Elementary school teachers, Computer and Internet, Self- efficacy

1.Giriş

Hızlı bir şekilde gelişen bilim ve teknolojinin insan hayatında kolaylık sağlaması ve yaşam kalitesini artırması, insanların giderek teknolojiye daha uyumlu olması gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Teknolojiyi yakından takip ederek uyumlarını, değişim ve gelişimlerini sürdürme gayreti içinde olan toplumlar diğer toplumlara göre yaşam şartları ve kültür düzeyleri açısından daha yüksek bir konuma gelmişlerdir. Buran, Şengül ve Tanyeri (2011)'ne göre, iletişim çağı olarak nitelendirilen bu çağda, bireylerin teknolojik olarak kendilerini daha yeterli bir duruma getirmeleri önem kazanmıştır.

Değişen ve gelişen bir toplum içinde eğitimin hedeflerinin ve işleyişinin de yeniden yapılandırılması gereği ortaya çıkmaktadır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin çok fazla gündemde olduğu bu çağa uyum sağlayabilecek bireylerin yetiştirilmesi de ancak donanımı tam, değişime ayak uydurmuş ve teknolojiyi takip etmiş programlar ve sınıf ortamlarında gerçekleşebilir. (Genç& Eryaman, 2013).

Yıllardır süregelen ezberci ve öğretmen merkezli eğitim sisteminin yerine, teknolojik açıdan entegrasyonun sağlandığı bir eğitim sisteminin eğitim öğretim süreci açısından öğrencilere katkıları daha fazla olacaktır. Demiralay ve Karadeniz (2010), dışa bağımlı olmayan bilgi ve teknoloji toplumunun bireylerini; bağımsız öğrenme, öz düzenleme ve öz-yeterlik becerilerine sahip bireyler olarak tanımlamıştır. Amacımız bu özelliklere sahip bireyler yetiştirmek ise;

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

yapmamız gereken, bireylere etkili eğitim verilerek kendi özgüvenlerini kazanmalarını sağlayacak etkinlikler hazırlayıp geleneksel eğitim sisteminden uzaklaşmaktır.

Gelişen teknolojinin eğitim sisteminde kullanımı birden ortaya çıkmamıştır fakat bilgisayarın sınıflara transferi ile hız kazanmış ve bu teknolojinin sınıflarda kullanımı kaçınılmaz hale gelmiştir (Aksüt, 2013). Bilgisayar ve eğitim teknolojilerinin öğretim sürecine dâhil edilmesiyle oluşan zenginleştirilmiş sınıf ortamları sayesinde öğrencilerin derslere aktif katılım düzeylerinde artışlar yaşandığı, bilgisayar destekli işlenen derslerde öğrencilerin başarılarında olumlu artışlar meydana geldiği ve eğitim öğretim sürecine de olumlu yönden birçok katkılar sağladığı birçok araştırmacı tarafından ifade edilmiştir. (Akın ve Çeçen, 2015; Aktepe, 2011; Aytan ve Başal, 2015; Gülcü vd., 2013; Güllüpınar vd., 2013; Sadi vd., 2008;). Bu durum öğretim sürecinin rehberi ve yürütücüsü olan öğretmenlerin bilgisayar ve eğitim teknolojilerini derslerinde kullanabilmeleri açısından belli bir tutum ve yeterliliğe sahip olma gereğini de ortaya çıkarmıştır.

Ülkemizde yapılan birçok çalışmada öğretmenlerin bilgisayar ve eğitim teknolojilerine yönelik tutumlarının olumlu olduğu bulunmuştur (Çelik & Bindak, 2005; Göktaş, Yıldırım ve Yıldırım, 2008; Seferoğlu, Akbıyık ve Bulut, 2008; Cüre ve Özdener, 2008). Yapılan çalışmaların çok az bir kısmında bilgisayarların derslerde kullanımı ile ilgili öğretmenlerin olumsuz tutuma sahip oldukları belirlenmiştir (Çakıroğlu, Güven ve Akkan, 2008).

Ayrıca yapılan çalışmalarda; sınıf öğretmenlerinin eğitim öğretim sürecinde teknoloji kullanım algıları ve yeterliliklerinin cinsiyet yönünden farklılık göstermediği ortaya çıkarken öğretmenlerin az bir kısmının bilgisayar konusunda kendini yeterli hissettiği fakat geriye kalan kısmının yeterli hissetmediği ve derslerinde hemen hemen hiç bilgisayar kullanmadığı ortaya çıkmıştır (Adıgüzel, 2010.; Aksüt, 2013; Kınık, Altinkaya&Ertepinar, 2012; Sarı & Özerbaş, 2013). Öğretmenlerin bilgisayarı daha çok, yazı veya rapor yazma, internette e-postalarına bakma ve haber okuma gibi amaçlar için kullandığı fakat eğitim öğretim süreci içerisinde bilgisayarın eğitim amaçlı yönlerini pek kullanmadığı belirtilmiştir (Gür, Özoğlu & Başer, 2010). Öğretmenler arasında ortaya çıkan bu durumun bilgisayar teknolojisini sınıflara ve öğretim sürecine dâhil etmede yeterli olmadığı ortadadır. (Karal & Berigel, 2006; Aktepe, 2011).

Öğretim sürecinden daha fazla verim alınması sınıflarda eğitim öğretimi sağlayan öğretmenlerin, öğrencilerin öğrenme kalitesini olumlu etkileyen bu teknoloji ile ilgili donanımı ve öz-yeterliliği ile doğru orantılıdır. Bandura (1997) öz-yeterlik algısını, “bireyin gelecekte karşılaşabileceği durumlarla başa çıkabilmek için gerekli eylemleri planlayıp hayata geçirebilme kapasitesine dair duyduğu inanç” olarak tanımlarken Özçelik ve Kurt (2007) öz-yeterlik algısını, “bireylerin karşılaşacağı olayların üstesinden gelmede ne derece başarılı olabileceğine ilişkin kendini algılama biçimidir.”

Öz-yeterlik algısı yüksek olan öğretmenlerin, öğrencilerinin başarısını olumlu yönde etkiledikleri düşünülmektedir (Aslan ve Uluçınar & Sağır, 2008). Bilgisayar destekli öğretimin, öğrencilerin başarılarına yaptığı katkılar ortada iken eğitim sistemimizin en önemli unsuru olan öğretmenlerin de öz-yeterlik düzeyi ve sınıf içi öğretim sürecine bilgisayar ve diğer öğretim teknolojilerini ne kadar entegre edebildiği oldukça önemlidir.

Öğretmenlerin bilgisayarı iyi bir şekilde tanınması yönünde yapılacak her etkinlik öğretmenlerin bu yönde yaşadıkları kaygıları azaltabilir. Öğretmenlerin bilgisayar kullanma ve özelliklerini bilme düzeyi arttıkça ve kullanım yönünden kendilerini yeterli hissettiklerinde bilgisayar ve eğitim teknolojilerine karşı kaygılarının ve olumsuz tutumlarının azaldığı görülmektedir (Kınık, A., Altinkaya, Z. & Ertepinar, H., 2012).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Öğretim sürecinin en önemli parçası olan öğretmenlerin eğitim öğretim sürecine bilgisayar ve öğretim teknolojilerini monte edebilmesi ancak bu teknolojilere hâkimiyetleri ve yeterlilikleri ile mümkün olabilir.

Bu açıklamalar doğrultusunda, öğretmenlerin bilgisayar kullanım düzeylerinin ve bilgisayar kullanımına ilişkin öz-yeterlik algılarının eğitim öğretim sürecinde önemli olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin öz-yeterlik düzeyinin yüksek olması, kullandığı ve eğitim sürecine dâhil etmeye çalıştığı bilgisayardan alacağı verimi doğrudan etkilediği için, sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımına yönelik öz-yeterlik algılarını belirleme ve bu yolla öğretmenlerin farkındalık düzeylerinin arttırılmasına katkıda bulunma gereksinimi araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik algılarını bazı değişkenler açısından incelemektir. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- 1) Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algılarına ilişkin görüşlerinin dağılımı nasıldır?
- 2) Hizmet-içi eğitim alıp almama durumlarına göre, sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 3) Mesleki kıdemlerine göre, sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?
- 4) Mezun oldukları yükseköğretim kurumlarına göre, sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir fark var mıdır?

2. Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımlarına ilişkin öz-yeterlik algılarını bazı değişkenler açısından incelemeye yönelik, genel tarama modeli kapsamında ilişkisel tarama modeline dayalıdır. İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha çok sayıda değişkenin aralarındaki ilişkilerin de belirlenmek üzere incelendiği araştırma modelidir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Malatya, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş il merkezindeki ilkokullarda görev yapan öğretmenler arasından, basit seçkisiz örnekleme yoluyla belirlenen 165 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Öğretmenlerin demografik bilgilerine ilişkin veriler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 Öğretmenlerin Demografik Bilgileri

		f	%
Cinsiyet	Erkek	98	59,4
	Kadın	67	40,6
Hizmet-içi eğitim alıp almama	Evet	119	72,1
	Hayır	46	27,9
	0-5 yıl	18	10,9
	6-10 yıl	32	19,4
Mesleki Kıdem	11-15 yıl	34	20,6
	16-20 yıl	25	15,2
	21 yıl ve üstü	56	33,9
Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumu	2 yıllık EYO/Eğt. E.	47	28,5
	4 yıllık EYO/Eğt. F.	97	58,8
	Diğer	21	12,7

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak seçilen ölçekte (Şad ve Demir, 2015), alan yazın taraması ve öğretmenlerle öngörüşmeler neticesinde hazırlanan madde havuzu öncelikle kapsam ve görünüş geçerliliği çalışmaları kapsamında bir uzman panelin onayına sunulmuştur. Toplam 38 maddeden oluşan denemelik ölçüğe ait 250 kişilik veri seti üzerinde geçerlilik (açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi) ve güvenilirlik analizleri yapılmıştır.

Yapılan yapı geçerliliği analizleri sonucunda kabul edilebilir uyum iyiliği değerlerine sahip iki faktörlü model bir ölçme modeline ulaşılmıştır ($X^2/sd=200,36/100=2,00$; $p=0,000$; $RMSEA=0,063$; $GIF=0,91$; $AGFI=0,92$; $SRMR=0,031$; $CFI=0,97$; $NFI=0,95$ ve $NNFI=0,97$). Toplam 16 maddeden oluşan iki faktörlü bu modelde birinci boyut sınıf öğretmenlerinin temel bilgisayar becerilerine ilişkin öz-yeterlik algılarını ölçen sekiz maddeden ve ikinci boyut internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik algılarını ölçen sekiz maddeden oluşmaktadır. DFA sonuçlarına göre bu maddelerin ortalama varyans açıklama oranı bilgisayar kullanımına ilişkin öz-yeterlik algısı faktörü için yaklaşık % 71 ve internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik algısı faktörü için yaklaşık ise % 66 olarak hesaplanmıştır. Yapılan ilk açımlayıcı faktör analizi sonuçlarına göre de ölçek toplam varyansın % 74,019'unu açıklamaktadır. Doğrulayıcı faktör analizi bulgularından hareketle hesaplanan komposit güvenilirlik katsayıları internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik algısı faktörü için 0,94 ve bilgisayar kullanımına ilişkin öz-yeterlik algısı faktörü için ise 0,95'tir. Ölçek maddelerinin içtutarlılık açısından güvenilirliğine ilişkin Cronbach Alfa ve Guttman iki-yarı güvenilirlik katsayıları temel bilgisayar becerileri öz-yeterlik algısı faktörü için sırasıyla 0,953 ve 0,953, İnternet kullanımı öz-yeterlik algısı faktörü için ise sırasıyla 0,941 ve 0,939 olarak bulunmuştur. Ölçeğe ait düzeltilmiş madde-toplam korelasyonları birinci faktör için 0,875 ile 0,767 arasında, ikinci faktör için 0,830 ile 0,756 arasında bulunmuş, tüm maddeler için alt ve üst %27'lik gruplar ($n=68$) arasında yapılan karşılaştırmaların geniş etki büyüklüğü ($d=2,38-3,9$) verecek şekilde anlamlı düzeyde farklılaştığı görülmüştür ($p < 0,05$). Buradan hareketle maddelerin yer aldıkları faktörlerle aynı davranışı ölçme eğilimi içerisinde oldukları ve temel bilgisayar ve internet kullanım becerisi öz-yeterlik algısı açısından ayırt edicilik düzeylerinin yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Son olarak Test-tekrar test güvenilirliği için hesaplanan korelasyon katsayılarının her iki boyut için pozitif yönde anlamlı düzeyde ve yüksek bulunması (temel bilgisayar becerileri öz-yeterlik algısı faktörü 0,846 ve İnternet kullanımı öz-yeterlik algısı faktörü = 0,946), ölçeğin zamana bağlı olarak kararlı ölçümler verdiğini göstermektedir.

Tüm bu bulgular dikkate alındığında, BİÖÖ'nün sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algılarını belirlemede geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabileceği söylenebilir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Verilerin Analizi

Verilerin analizi istatistik paket programıyla yapılmıştır. Verilerin analizinde, temel bilgisayar becerileri ve internet kullanımı öz-yeterlik algısı ile ilgili her bir madde, öğretmen görüşleri bakımından, frekans, yüzde ve aritmetik ortalamaları hesaplanarak tablo halinde verilmiştir. Bilgisayar ve internet kullanımı ile ilgili bir hizmet-içi eğitim alıp almama, mesleki kıdem ve en son mezun olunan yükseköğretim kurumu açısından, “Sınıf Öğretmenlerinin Bilgisayar ve İnternet Kullanımına Yönelik Öz-yeterlik Algıları” arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için öncelikle, dağılımın normal olup olmadığı kontrol edilmiştir. Normalliği test eden Shapiro-Wilk ve homojenlik testlerinden elde edilen veriler dağılımın normal olmadığını ortaya koymuştur. Bu nedenle, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı ile ilgili bir hizmet-içi eğitim alıp almama durumuna göre öz-yeterlik algıları arasında fark olup olmadığını belirlemek için Mann-Whitney U testi kullanılmıştır. Mesleki kıdem ve mezun olunan yüksek öğretim kurumuna göre öğretmenlerin öz-yeterlik algıları arasında fark olup olmadığı Kruskal-Wallis testi ile yoklanmış, farkın hangi boyutlar arasında olduğunu belirlemek üzere de Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Anlamlılık düzeyi (p) 0,05 olarak alınmıştır.

3.Bulgular

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulgular alt problemlere göre sırasıyla ve gerektiğinde tablolar halinde verilip yorumları yapılmıştır.

a- Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algılarına ilişkin görüşlerinin dağılımı ile ilgili bulgular

Sınıf öğretmenlerinin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algılarına ilişkin görüşlerinin dağılımı aşağıda Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2 Sınıf Öğretmenlerinin Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Öz-Yeterlik Algılarına İlişkin Görüşlerinin Dağılımı

Maddeler	0 Yapamayacağımdan Kesinlikle eminim		1		2		3		4		5 Kısmen Yapabilirim		6		7		8		9		10 Yapabileceğimden Kesinlikle Eminim		\bar{x}
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
Madde 2	1	0,6	1	0,6	0	0	4	2,4	7	4,2	12	7,3	11	6,7	14	8,5	24	14,5	25	15,2	66	40,0	8,13
Madde 7	1	0,6	2	1,2	1	0,6	5	3,0	4	2,4	16	9,7	9	5,5	15	9,1	11	6,7	30	18,2	71	43,0	8,13
Madde 14	1	0,6	2	1,2	4	2,4	4	2,4	3	1,8	13	7,9	7	4,2	18	10,9	19	11,5	30	18,2	64	38,8	8,05
Madde 11	1	0,6	3	1,8	0	0	4	2,4	5	3,0	14	8,5	14	8,5	17	10,3	18	10,9	34	20,6	55	33,3	7,92
Madde 15	2	1,2	1	0,6	5	3,0	4	2,4	4	2,4	21	12,7	11	6,7	18	10,9	19	11,5	27	16,4	53	32,1	7,64
Madde 3	6	3,6	2	1,2	4	2,4	7	4,2	12	7,3	12	7,3	11	6,7	14	8,5	16	9,7	24	14,5	57	34,5	7,37
Madde 1	2	1,2	3	1,8	1	0,6	10	6,1	2	1,2	37	22,4	13	7,9	18	10,9	23	13,9	16	9,7	40	24,2	7,03
Madde 16	1	0,6	3	1,8	6	3,6	5	3,0	13	7,9	24	14,5	14	8,5	22	13,3	24	14,5	22	13,3	31	18,8	6,90
Madde 4	5	3,0	5	3,0	5	3,0	6	3,6	8	4,8	32	19,4	12	7,3	15	9,1	17	10,3	19	11,5	41	24,8	6,78
Madde 8	2	1,2	6	3,6	7	4,2	12	7,3	7	4,2	21	12,7	17	10,3	19	11,5	21	12,7	16	9,7	37	22,4	6,70
Madde 5	10	6,1	4	2,4	6	3,6	10	6,1	7	4,2	31	18,8	12	7,3	13	7,9	21	12,7	15	9,1	36	21,8	6,39
Madde 12	11	6,7	8	4,8	4	2,4	9	5,5	7	4,2	25	15,2	15	9,1	13	7,9	21	12,7	25	15,2	27	16,4	6,30
Madde 10	9	5,5	11	6,7	8	4,8	9	5,5	11	6,7	33	20,0	14	8,5	9	5,5	15	9,1	19	11,5	27	16,4	5,88
Madde 13	19	11,5	7	4,2	9	5,5	12	7,3	9	5,5	23	13,9	17	10,3	9	5,5	15	9,1	19	11,5	26	15,8	5,62
Madde 9	10	6,1	13	7,9	14	8,5	12	7,3	21	12,7	34	20,6	14	8,5	15	9,1	14	8,5	7	4,2	11	6,70	4,87
Madde 6	34	20,6	18	10,9	11	6,7	18	10,9	12	7,3	25	15,2	10	6,1	13	7,9	6	3,6	6	3,6	12	7,30	3,87

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Tablo 2 incelendiğinde, maddelerin önemli bir kısmına ilişkin öğretmen görüşlerinin ortalaması 5 ve üzeridir. Sırasıyla, ekran menüsünden seçim yapma, bir programı başlatma ve kapatma, bilgi ve kaynakları araştırırken internetten faydalanma, eğitim içerikli web sitelerini kullanma, öğrenme- öğretim sürecinde internetten yararlanma, bellek depolama aygıtlarını (cd, flash disk, harici bellek vs.) kullanma, klavye üzerindeki işaretlerin anlamlarına ilişkin çıkarımlarda bulunma, internet kaynaklarını kullanarak dersler tasarlama ve uygulama, herhangi bir kelime işlem programını (word, wordpad vs.) kullanma, çeşitli programları kendi özgün ders materyallerini hazırlamak için kullanma, herhangi bir slayt ve resim programını (powerpoint, paint) kullanma, internet sitelerinde gezinirken yeni keşifler yapma, internet ile ilgili donanımları (modem, veri kablosu vs.) hatasız kullanma ve internet sitelerine yorum yazmada öğretmenlerin kendilerini yeterli gördükleri; hata veren web sayfalarında hatanın kaynağını bulma ve bilgisayarın işletim sistemi çökünce tekrar çalışır hale getirmede öğretmenlerin kendilerini yeterli görmedikleri söylenebilir.

b- Hizmet-içi Eğitim Alıp Almama Durumlarına Göre, Öğretmenlerin Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Öz-yeterlik Algıları Arasındaki Fark ile İlgili Bulgular

Bilgisayar ve internet kullanımı ile ilgili bir hizmet-içi eğitim alıp almama durumlarına göre, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Bu bulgu, hizmet-içi eğitim almış ya da almamış olsun, tüm öğretmenlerin, bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algılarının birbirlerine yakın olduğu biçiminde yorumlanabilir.

c- Mesleki Kıdemlerine Göre, Öğretmenlerin Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Öz-yeterlik Algıları Arasındaki Fark ile İlgili Bulgular

Mesleki kıdemlerine göre, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında fark olup olmadığı bakımından, 6. Madde dışındaki tüm maddelerde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu bulgu, sınıf öğretmenlerinin 6. Maddedeki “Bilgisayarın işletim sistemi çökünce tekrar çalışır hale getirme” ile ilgili öz-yeterlik algılarının birbirlerine yakın olduğu biçiminde yorumlanabilir.

Diğer 15 maddede yer alan bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasındaki farklılıkla ilgili bulgular aşağıda Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3 Mesleki Kıdemlerine Göre, Öğretmenlerin Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Öz-yeterlik Algıları Arasındaki Farkla İlgili Kruskal-Wallis Testi Sonuçları

Madde ler	Mesleki Kıdem	n	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
M1	1-5 yıl (1)	18	97,47	4	15,307	,004	1-5
	6-10 yıl (2)	32	98,55				2-5
	11-15 yıl (3)	34	95,01				3-5
	16-20 yıl (4)	25	72,80				
	21 yıl ve üstü (5)	56	66,72				
M2	1-5 yıl (1)	18	94,33	4	12,291	,015	2-4
	6-10 yıl (2)	32	100,19				2-5
	11-15 yıl (3)	34	89,66				
	16-20 yıl (4)	25	65,92				
	21 yıl ve üstü (5)	56	73,12				

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 11 Summer 2015

Tablo 3'ün devamı

Madde ler	Mesleki Kıdem	n	Sıra Ortalaması	sd	X2	p	Anlamlı Fark
M3	1-5 yıl (1)	18	98,64	4	44,333	,000	1-4, 1-5
	6-10 yıl (2)	32	115,77				2-4, 2-5
	11-15 yıl (3)	34	100,54				3-4, 3-5
	16-20 yıl (4)	25	65,42				
	21 yıl ve üstü (5)	56	56,45				
M4	1-5 yıl (1)	18	101,61	4	40,068	,000	1-4, 1-5
	6-10 yıl (2)	32	113,89				2-4, 2-5
	11-15 yıl (3)	34	99,18				3-4, 3-5
	16-20 yıl (4)	25	60,66				
	21 yıl ve üstü (5)	56	59,52				
M5	1-5 yıl (1)	18	100,17	4	27,677	,000	1-4, 1-5
	6-10 yıl (2)	32	104,70				2-4, 2-5
	11-15 yıl (3)	34	100,13				3-4, 3-5
	16-20 yıl (4)	25	66,82				
	21 yıl ve üstü (5)	56	61,90				
M7	1-5 yıl (1)	18	90,86	4	15,499	,004	1-4
	6-10 yıl (2)	32	103,41				2-4
	11-15 yıl (3)	34	88,53				2-5
	16-20 yıl (4)	25	59,26				3-4
	21 yıl ve üstü (5)	56	76,05				
M8	1-5 yıl (1)	18	104,06	4	17,824	,001	1-4, 1-5
	6-10 yıl (2)	32	99,06				2-4, 2-5
	11-15 yıl (3)	34	93,49				3-4, 3-5
	16-20 yıl (4)	25	63,36				
	21 yıl ve üstü (5)	56	69,46				
M9	1-5 yıl (1)	18	98,89	4	14,067	,007	1-4
	6-10 yıl (2)	32	102,19				1-5
	11-15 yıl (3)	34	88,24				2-4
	16-20 yıl (4)	25	68,80				2-5
	21 yıl ve üstü (5)	56	70,09				
M10	1-5 yıl (1)	18	96,72	4	15,958	,003	1-4
	6-10 yıl (2)	32	108,42				1-5
	11-15 yıl (3)	34	79,76				2-4
	16-20 yıl (4)	25	68,66				2-5
	21 yıl ve üstü (5)	56	72,43				
M11	1-5 yıl (1)	18	85,33	4	13,690	,008	2-4
	6-10 yıl (2)	32	99,98				2-5
	11-15 yıl (3)	34	95,07				3-4
	16-20 yıl (4)	25	61,34				3-5
	21 yıl ve üstü (5)	56	74,88				
M12	1-5 yıl (1)	18	103,08	4	28,954	,000	1-4, 1-5
	6-10 yıl (2)	32	111,03				2-4, 2-5
	11-15 yıl (3)	34	91,84				3-4, 3-5
	16-20 yıl (4)	25	63,16				
	21 yıl ve üstü (5)	56	64,02				

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Tablo-3'ün devamı

Maddeler	Mesleki Kıdem	n	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
M13	1-5 yıl (1)	18	113,06	4	27,641	,000	1-3, 1-4
	6-10 yıl (2)	32	108,56				1-5, 2-3
	11-15 yıl (3)	34	84,28				2,4, 2-5
	16-20 yıl (4)	25	70,38				3-5
	21 yıl ve üstü (5)	56	63,59				
M14	1-5 yıl (1)	18	98,83	4	23,451	,000	1-5
	6-10 yıl (2)	32	108,80				2-4
	11-15 yıl (3)	34	89,41				2-5
	16-20 yıl (4)	25	71,60				3-5
	21 yıl ve üstü (5)	56	64,37				
M15	1-5 yıl (1)	18	103,25	4	28,655	,000	1-4, 1-5
	6-10 yıl (2)	32	108,52				2-4, 2-5
	11-15 yıl (3)	34	94,18				3-4, 3-5
	16-20 yıl (4)	25	62,38				
	21 yıl ve üstü (5)	56	64,33				
M16	1-5 yıl (1)	18	111,94	4	23,813	,000	1-4
	6-10 yıl (2)	32	105,11				1-5
	11-15 yıl (3)	34	85,62				2-4
	16-20 yıl (4)	25	61,60				2-5
	21 yıl ve üstü (5)	56	69,03				

Tablo 3'te görüldüğü gibi, madde 1'de (Klavye üzerindeki işaretlerin anlamlarına ilişkin çıkarımlarda bulunma) 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlere oranla, klavye üzerindeki işaretlerin anlamlarına ilişkin çıkarımlarda bulunmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 2'de (Ekran menüsünden seçim yapma) 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin, 16-20 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenlere oranla, ekran menüsünden seçim yapmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 3'te (Bellek depolama aygıtlarını (CD, Flash disk, harici bellek vs.) kullanma), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu,, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla bellek depolama aygıtlarını (CD, Flash disk, harici bellek vs.) kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 4'te (Herhangi bir kelime işlem programını (Word, Word pad vs.) kullanma), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla herhangi bir kelime işlem programını (Word, Word pad vs.) kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 5'te (Herhangi bir slayt ve resim programını (powerpoint, paint) kullanma), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla herhangi bir slayt ve resim programını (powerpoint, paint) kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 7'de (Bir programı başlatma ve kapatma), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla bir programı başlatma ve kapatmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 8'de (Çeşitli programları kendi özgün ders materyallerini hazırlamak için kullanma), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla çeşitli programları kendi

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

özgün ders materyallerini hazırlamak için kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 9'da (Hata veren web sayfalarında hatanın kaynağını bulma), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu,, 1-5 yıl, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla hata veren web sayfalarında hatanın kaynağını bulmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 10'da (İnternet ile ilgili donanımları (modem, veri kablosu vs.) hatasız kullanma), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla internet ile ilgili donanımları (modem, veri kablosu vs.) hatasız kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 11'de (Eğitim içerikli web sitelerini kullanma) 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla eğitim içerikli web sitelerini kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 12'de (İnternet sitelerinde gezinirken yeni keşifler yapma), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla İnternet sitelerinde gezinirken yeni keşifler yapmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 13'de (İnternet sitelerine yorum yazma), 1-5 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla internet sitelerine yorum yazmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 14’te (Bilgi ve kaynakları araştırırken internetten faydalanma), 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu,, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla bilgi ve kaynakları araştırırken internetten faydalanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 15’te (Öğrenme- öğretme sürecinde internetten yararlanma), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 11-15 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl ve 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla öğrenme-öğretme sürecinde internetten yararlanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 16’da (İnternet kaynaklarını kullanarak dersler tasarlama ve uygulama), 1-5 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 1-5 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 16-20 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine; 6-10 yıl ve 21 yıl ve üstü mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 1-5 yıl, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin diğerlerine oranla İnternet kaynaklarını kullanarak dersler tasarlama ve uygulamada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

d- Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumuna Göre, Öğretmenlerin Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Öz-yeterlik Algıları Arasındaki Fark ile İlgili Bulgular

Mezun olunan yükseköğretim kurumuna göre, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında fark olup olmadığı bakımından, 6 madde dışında, diğer tüm maddelerde anlamlı farklılıklar bulunmuştur. Bu bulgu, anlamlı farklılığın bulunmadığı 2. Maddedeki “Ekran menüsünden seçim yapma”; 6. Maddedeki “Bilgisayarın işletim sistemi çökünce tekrar çalışır hale getirme”; 7. Maddedeki “Bir programı başlatma ve kapatma”; 9. Maddedeki “Hata veren web sayfalarında hatanın kaynağını bulma”; 11. Maddedeki “Eğitim içerikli web sitelerini kullanma”; 16. Maddedeki “İnternet kaynaklarını kullanarak dersler tasarlama ve uygulama” ile ilgili olarak sınıf öğretmenlerinin öz-yeterlik algılarının birbirlerine yakın olduğu biçiminde yorumlanabilir.

Diğer 10 maddede yer alan, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasındaki farklılıkla ilgili bulgular aşağıda Tablo 4’te verilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Tablo 4 Mezun Olunan Yükseköğretim Kurumuna Göre, Öğretmenlerin Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Öz-yeterlik Algıları Arasındaki Farkla İlgili Kruskal-Wallis Testi

Sonuçları							
Maddeler	Mezun Olunan Y.Ö.K.	n	Sıra Ortalaması	sd	X ²	p	Anlamlı Fark
M1	2 Yıllık EYO (1)	47	65,22	2	9,78	,007	1-2
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	88,81				1-3
	Diğer (3)	21	95,95				
M3	2 Yıllık EYO (1)	47	55,80	2	22,46	,000	1-2
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	94,48				1-3
	Diğer (3)	21	90,86				
M4	2 Yıllık EYO (1)	47	59,55	2	16,60	,000	1-2
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	91,16				1-3
	Diğer (3)	21	97,76				
M5	2 Yıllık EYO (1)	47	63,79	2	11,03	,004	1-2
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	89,80				1-3
	Diğer (3)	21	94,60				
M8	2 Yıllık EYO (1)	47	71,69	2	6,79	,033	1-3
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	83,97				
	Diğer (3)	21	103,83				
M10	2 Yıllık EYO (1)	47	68,72	2	7,41	,025	1-2
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	91,13				
	Diğer (3)	21	77,40				
M12	2 Yıllık EYO (1)	47	65,27	2	9,52	,009	1-2
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	88,90				1-3
	Diğer (3)	21	95,45				
M13	2 Yıllık EYO (1)	47	66,19	2	8,41	,015	1-2
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	88,85				1-3
	Diğer (3)	21	93,60				
M14	2 Yıllık EYO (1)	47	63,32	2	11,97	,003	1-2
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	91,07				1-3
	Diğer (3)	21	89,76				
M15	2 Yıllık EYO (1)	47	66,69	2	8,10	,017	1-2
	4 Yıllık EYO/EF (2)	97	88,85				1-3
	Diğer (3)	21	92,50				

Tablo 4'te görüldüğü gibi, madde 1 'de (Klavye üzerindeki işaretlerin anlamlarına ilişkin çıkarımlarda bulunma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları arasında, 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları lehine; 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında, diğer fakülte mezunları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla klavye üzerindeki işaretlerin anlamlarına ilişkin çıkarımlarda bulunmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 3 'de (Bellek depolama aygıtlarını (CD, Flash disk, harici bellek vs.) kullanma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları arasında, 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları lehine; 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında, diğer fakülte mezunları lehine anlamlı

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

doi

farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla Bellek depolama aygıtlarını (CD, Flash disk, harici bellek vs.) kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 4 ‘te (Herhangi bir kelime işlem programını (Word, Word pad vs.) kullanma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları arasında, 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları lehine; 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında, diğer fakülte mezunları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla herhangi bir kelime işlem programını (Word, Word pad vs.) kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 5 ‘te (Herhangi bir slayt ve resim programını (powerpoint, paint) kullanma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları arasında, 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları lehine; 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında, diğer fakülte mezunları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla herhangi bir slayt ve resim programını (powerpoint, paint) kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 8 ‘de (Çeşitli programları kendi özgün ders materyallerini hazırlamak için kullanma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında, diğer fakülte mezunları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, diğer fakülte mezunlarının 2 yıllık mezunlara oranla çeşitli programları kendi özgün ders materyallerini hazırlamak için kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 10‘ da (İnternet ile ilgili donanımları (modem, veri kablosu vs.) hatasız kullanma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları arasında, 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla İnternet ile ilgili donanımları (modem, veri kablosu vs.) hatasız kullanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 12 ‘de (İnternet sitelerinde gezinirken yeni keşifler yapma) kullanma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları arasında, 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları lehine; 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında, diğer fakülte mezunları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla İnternet sitelerinde gezinirken yeni keşifler yapmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 13 ‘de (İnternet sitelerine yorum yazma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları arasında, 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları lehine; 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında, diğer fakülte mezunları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla İnternet sitelerine yorum yazmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 14 ‘te (Bilgi ve kaynakları araştırırken internetten faydalanma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları arasında, 4 yıllık eğitim yüksekokulu/egitim fakülteleri mezunları lehine; 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında, diğer fakülte mezunları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Bilgi ve kaynakları araştırırken internetten faydalanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

Madde 15 'te (Öğrenme- öğretme sürecinde internetten yararlanma) 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile 4 yıllık eğitim yüksekokulu/eğitim fakülteleri mezunları arasında, 4 yıllık eğitim yüksekokulu/eğitim fakülteleri mezunları lehine; 2 yıllık eğitim yüksekokulu mezunları ile diğer fakülte mezunları arasında, diğer fakülte mezunları lehine anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu bulgu, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla Öğrenme- öğretme sürecinde internetten yararlanmada kendilerini daha yeterli algıladıkları biçiminde yorumlanabilir.

4. Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma ve Sonuç

Araştırma sonucunda öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımına dair öz-yeterlik algılarının uzmanlık gerektiren bazı beceriler haricinde genel olarak yüksek olduğu ortaya çıkmıştır. Alanyazın incelendiğinde öğretmenlerin bilgisayar öz-yeterliğinin yüksek olduğunu ortaya koyan araştırma bulgularının bu sonucu destekler nitelikte olduğu görülmektedir (Ekizoğlu ve Özçınar, 2010; Eyüp, 2012; Korkut ve Akkoyunlu, 2008; Tekerek, Ercan, Udum ve Saman, 2012; Yalçınkaya ve Özkan, 2014). Bununla birlikte yapılan bazı araştırmalarda öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterliklerinin orta ve orta üzeri olduğu da görülmektedir (Başarmak, 2008; İpek ve Acuner, 2011; Özbay ve Çelik, 2013; Seferoğlu ve Akbıyık, 2005; Sezer, Yıldırım ve Pınar, 2012; Şad ve Nalçacı, 2015). Ölçme ve değerlendirme kriterleri kapsamında orta ve üzeri puanların bir konuda başarılı olmak için yeterli sayılacağı sayıltısı göz önünde bulundurulduğunda, alanyazında öğretmen ve öğretmen adaylarının bilgisayar öz yeterliliği konusunda ulaşılabilen araştırma sonuçlarının büyük bir kısmının öğretmenlerin orta ve üzeri bilgisayar öz-yeterliğine sahip olduğunu bulguladığı görülmektedir. Öğretmenlerin bilgisayar öz yeterlilik algısının yeterli ve hatta yüksek olmasının temelinde bilgisayarın her geçen gün hayatımızla daha fazla iç içe hale gelmesinin büyük rolü olduğu söylenebilir. Başaran (2005) tarafından yapılan ve öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun bilgiye erişmek için bilgisayar ve interneti kullandığının bulgulandığı araştırma sonuçları da bu yargıyı destekler niteliktedir. Zira bilgisayar öz yeterliliği ile doğrudan bağlantılı olan bilgisayar okur-yazarlığı (Korkut ve Akkoyunlu, 2008), bilgisayar destekli eğitime yönelik tutum (Kutluca ve Ekici, 2010), eğitim teknolojilerine yönelik tutum (İpek ve Acuner, 2011), bilgisayar kaygısı (Ekizoğlu ve Özçınar, 2010), eğitim teknolojilerini kullanmaya yönelik özgüven (Eyüp, 2012), internet kullanımı öz yeterliği (Arabacıoğlu ve Dursun, 2015; Topal ve Akgün, 2015) gibi konularda yapılan araştırma sonuçlarının da benzer oranda yüksek çıkması bilgisayar ve internet kullanımına yönelik olumlu bir gelişmenin istikrarlı olarak hayatımızda yer etmeye başladığını göstermektedir.

Araştırma sonucunda hizmet içi eğitim alan öğretmenlerle almayan öğretmenler arasında bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algısı bakımından anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Ancak, Seferoğlu ve Akbıyık (2005) da deneme yanılma yöntemiyle bilgisayar kullanmayı öğrenen öğretmenlerin öz-yeterlik algısının okullarda sunulan kurslarda eğitim alan öğretmenlerden daha yüksek olduğu bulgusundan hareketle bilgisayar öz-yeterlik algısının geliştirilmesinin alternatif yollarının da bulunabileceğine işaret etmektedir. Zira bilgisayar sahibi olma ve bilgisayar kullanım sıklığının da bilgisayara yönelik tutum (Çelik ve Bindak, 2005) ve öz-yeterlik algısına (Akgün, Akgün ve Şimşek, 2015; Korkut ve Akkoyunlu, 2008; Çelik ve Çevik 2010) olumlu yönde etki ettiğini, kaygı düzeyini azalttığını (Yılmaz, 2013) ortaya koyan araştırmalar da bulunmaktadır.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

Bununla birlikte bazı araştırma bulguları ise bilgisayar eğitimi alan öğretmen ve öğretmen adaylarının bilgisayar okur-yazarlıklarında (Kocasaraç,2003), e-okul uygulamalarına ait algılamalarında(Özkan ve Akbaba, 2013), bilgisayar öz-yeterliklerinin gelişiminde(Köseoğlu, Yılmaz, Gerçek ve Soran, 2007) kurs alan öğretmenler lehine anlamlı farklılıklar olduğunu ortaya çıkarmıştır. Bu durum bir çelişki gibi görünse de aslında bir yandan bilgisayar kullanımı konusunda verilen hizmet içi eğitimin niteliğinin önemini vurgularken, öte yandan MEB tarafından açılan bilgisayar kurslarının öğretmenlerin bilgisayar öz-yeterlik durumları göz önünde bulundurularak hazırlanmasının da gerekliliğine ışık tutmaktadır.

Araştırmada, mesleki kıdemlerine göre, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında, genelde anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu farklılıklardan biri olarak, öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça bilgisayar ve internet kullanımına ilişkin öz-yeterlik algılarının düştüğü ortaya çıkmıştır. Alanda yapılan benzer çalışmaların bu sonuç ile uyumlu olduğu görülmektedir (Kocasaraç,2003; Özçelik ve Kurt, 2007; Yalçinkaya,2014). Bu durumun, bilgisayar kullanımının özellikle geçtiğimiz 15 yıl içerisinde aşamalı olarak yaygınlaşması sonucunda ilkokul düzeyinden üniversite düzeyine kadar öğrencilere bilgisayar eğitimi verilmesinden; buna paralel olarak bilgisayarın bir lüks olmaktan çıkıp ihtiyaç haline gelmesinden, kıdemi az olan öğretmenlerin bilgisayar teknolojilerine yatkınlığından, ileri geldiği düşünülebilir.

Araştırmada, mezun oldukları yükseköğretim kurumuna göre, öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algıları arasında, genelde anlamlı bir farkın olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu kapsamda, 4 yıllık mezunlar ile diğer fakülte mezunlarının, 2 yıllık mezunlara oranla bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algısı yönünden kendilerini daha yeterli algıladıkları ortaya çıkmıştır. Güzeller (2011) tarafından yapılan araştırmada da, kişilerin aldığı örgün eğitim süresi arttıkça bilgisayar öz-yeterliğinin arttığı sonucuna ulaşılmıştır. Zira örgün eğitim süreci içerisinde kişilerin bilgisayar kullanım sıklığı ve süresi artmakta bu da onların bilgisayar okur yazarlığı ve öz-yeterliğini olumlu yönde etkilemektedir.

Öneriler

1-) Araştırmada, öğretmenlerin hizmet içi eğitiminin öz-yeterliğin artmasında etkili olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuca dayanarak öğretmenlere verilecek bilgisayar kurslarının içeriği, yeniden gözden geçirilerek öz-yeterliğin olumlu yönde etkileyecek şekilde tasarlanmalıdır.

2-) Araştırmada, her ne kadar öğretmenlerin bilgisayar ve internet kullanımı öz-yeterlik algısının yüksek olduğu sonucuna ulaşılsa da, aldıkları yükseköğretim süresi arttıkça öğretmenlerin bilgisayar öz-yeterlik düzeylerinde de artış olduğu ortaya çıkmıştır. Bu nedenle, öncelikli olarak 4 yıllık yükseköğretim programlarından mezun olmayan öğretmenlerin açılacak bilgisayar kurslarına yönlendirilmesine çalışılmalı, bu öğretmenlerin bu alandaki eksiklikleri giderilmelidir.

3-) Sınıf öğretmenleri, hemen tüm derslerde bilgisayar ve internet gibi öğretim teknolojilerinin kullanımı konusunda bilinçlendirilmelidir.

4-) Bilgisayar ve internet kullanımı konusunda, özellikle deneyimli öğretmenler, diğer meslektaşlarını bu teknolojileri kullanma noktasında teşvik etmelidirler.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

KAYNAKÇA

- ADIGÜZEL, A. (2010). İlköğretim Okullarında Öğretim Teknolojilerinin Durumu ve Sınıf Öğretmenlerinin Bu Teknolojilerin Kullanma Düzeyleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15, 1-17.
- AKGÜN, İ.H., AKGÜN, M. Ve ŞİMŞEK, N. (2015). Sosyal Bilgiler öğretmen adaylarının eğitimde bilgisayar kullanmaya ilişkin öz yeterlik algılarının incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(2), 711-722.
- AKIN, E. ve ÇEÇEN, M.A. (2015). Çoklu ortama dayalı Türkçe öğretimine ve çoklu ortam araçlarına yönelik öğrenci görüşleri. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/7 Spring 2015*, p. 51-72 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8229> ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY.
- AKSÜT, M., KEYVANOĞLU, A.& BALIKÇI, Ç. (2013). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bilişim Teknolojilerine İlişkin Görüşleri. *Akdeniz Bilişim Konferansı*, 1011-1016.
- AKTEPE, V. (2011). Sınıf Öğretmenlerinin Derslerinde Bilgisayarı Kullanımlarına İlişkin Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(3), 75-92.
- ARABACIOĞLU, T. ve DURSUN, F. (2015). Öğretmen adaylarının Web pedagojik içerik bilgisi algı düzeylerinin incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23 (1), 197-210.
- ASLAN, O. ve ULUÇINAR SAĞIR, Ş. (2008). Fen ve Teknoloji öğretmen adaylarının bilimsel tutumlarının, öz-yeterlik inanç düzeylerinin ve etki eden faktörlerin belirlenmesi. *8th International Educational Technology Conference (IETC-2008), Eskişehir, (Bildiriler kitabı)*.
- AYTAN, T. ve BAŞAL, A. (2015). Türkçe öğretmen adaylarının web 2.0 araçlarına yönelik algılarının incelenmesi. *Turkish Studies-International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/7 Spring 2015*, p. 149-166 DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8388> ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY.
- BANDURA, A. (1997). Exercise of personal and collective efficacy in changing societies. A. Bandura (Editör), *Self-efficacy in changing societies* (s.1-45). New York: Cambridge University Press
- BAŞARAN, M. (2005). Sınıf öğretmeni adaylarının bilgi okuryazarlıklarının değerlendirilmesi. *GÜ, Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(3), 163-177.
- BAŞARMAK, U. (2008). *The anxiety levels of teacher candidates towards computers*. Unpublished Master's Thesis, Gazi University Institute of Educational Sciences, Department of Computer and Instructional Technology, Ankara, Turkey
- BURAN, A., ŞENGÜL, M. Ve TANYERİ, Y. (2011). Türkçe'nin eğitimi ve öğretimine yönelik bilgi kaynaklarına erişim sorunu ve elektronik ortamda bilgi paylaşımı. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/4 Fall 2011*, p.467-474 , ANKARA-TURKEY.
- CÜRE, F. & ÖZDENER, N. (2008). Öğretmenlerin Bilgi ve İletişim Teknolojileri (BİT) Uygulama Başarıları ve BİT'e Yönelik Tutumları, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34. Sayı, 41-53

- ÇAKIROĞLU, Ü., GÜVEN, B. & AKKAN, Y. (2008). Matematik Öğretmenlerinin Matematik Eğitiminde Bilgisayar Kullanımına Yönelik İnançlarının İncelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 38-52
- ÇELİK, H. Ç. & BİNDAK, R. (2005). İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(10), 27-38
- ÇELİK, H.C. ve ÇEVİK, M.N. (2010). İşsiz gençlerin bilgisayar öz-yeterlik algılarının çeşitli değişkenler açısından karşılaştırılması. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 3(1),152-166.
- DEMİRALAY, Karadeniz (2010). Bilgi ve İletişim Teknolojileri Kullanımının, İlköğretim Öğretmen Adayalarının Bilgi Okur-Yazarlığı Öz-Yeterlik Algılarına Etkisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(10), 819-851
- DEMİREL, M. ve COŞKUN, Y. D. (2009). Üniversite öğrencilerinin meraklılık düzeylerinin bazı değişkenlere açısından incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,9(18) , 111-134.
- EKİZOĞLU, N., ÖZÇINAR, Z. (2010). The relationship between the teacher candidates' computer and internet based anxiety and perceived self efficacy. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 2: 5881–5890.
- EYÜP, B. (2012). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretim teknolojilerini kullanmaya yönelik öz güvenleri. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(9), 77-87.
- GENÇ, S.& ERYAMAN, M.(2013). Değişen Değerler ve Yeni Eğitim Paradigması. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, 11, 89-102
- GÖKTAŞ, Y., YILDIRIM, Z. & YILDIRIM, S. (2008). The keys for ICT integration in K-12 education: Teachers' perceptions and usage. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34. Sayı, 127-139
- GÜLCÜ, A., SOLAK, M., AYDIN, S., KOÇAK, Ö. (2013). İlköğretimde Görev Yapan Branş Öğretmenlerinin Eğitimde Teknoloji Kullanımına İlişkin Görüşleri. *Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/6 Spring*, 195-213
- GÜLLÜPİNAR, F. KUZU, A., DURSUN, Ö., KURT, A., GÜLTEKİN, M. (2013). Milli Eğitimde teknoloji kullanımı ve sonuçları: Velilerin bakış açısından fatih projesi'nin pilot uygulamasının değerlendirilmesi. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*,30, 195-216
- GÜR,B., ÖZOĞLU, M. & BAŞER, T. (2010). Okullarda Bilgisayar Teknolojisi Kullanımı Ve Karşılaşılan Sorunlar?. *9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Elazığ*, 929–934
- GÜZELLER, O.C. (2011). Pısa 2009 Türkiye örneğinde öğrencilerin bilgisayar öz-yeterlik inançları ve bilgisayar tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(4), 183-203
- İPEK, C., ACUNER, Y. H., (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının bilgisayar öz-yeterlik inançları ve eğitim teknolojilerine yönelik tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi, Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12 (2), 23-40

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

- KARAL, H. ve BERİGEL, M. (2006). Eğitim Fakültelerinin Öğretmenlerin Teknolojiyi Eğitimde Etkin Olarak Kullanabilme Yeterlilikleri Üzerine Etkileri ve Çözüm Önerileri. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Yıl: 2006, Sayı:32, 60-66*
- KINIK, A., ALTINKAYA, Z., ERTEPINAR, H. (2012). İlk ve Ortaöğretim Okullarında Çalışan Öğretmenlerin Bilgisayar Teknolojileri Ve İnternet Kullanım Alışkanlıkları Ve Eğitim Aracı Olarak Bilgisayara Karşı Tutumları.10. Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi.http://kongre.nigde.edu.tr/xufbmek/dosyalar/tam_metin/pdf/233329_05_2012-23_40_49.pdf adresinden 02.04.2014 tarihinde indirilmiştir.
- KOCASARAÇ, H. (2003). Bilgisayarların öğretim alanında kullanımına ilişkin öğretmen yeterlilikleri. *The Turkish Online Journal Of Educational Technology, 2(3), 77-86*
- KORKUT, E. ve AKKOYUNLU, B. (2008) Yabancı dil öğretmen adaylarının bilgi ve bilgisayar okuryazarlık öz-yeterlikleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 34, 178-188.*
- KÖSEOĞLU,P.,YILMAZ,P., GERÇEK,C., SORAN,H.(2007). Bilgisayar kursunun bilgisayarlara yönelik başarı,tutum ve öz-yeterlilik inançları üzerine etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 33, 203-209*
- KUTLUCA, T., EKİCİ, G. (2005). Examining teacher candidate's attitudes and self efficacy perceptions towards the computer assisted education. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi 38, 177-188*
- ÖZBAY, M. ve ÇELİK, M.E. (2013). Türkçe öğretmeni adaylarının bilgisayar kullanma yeterliklerine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Ana Dili Eğitimi Dergisi, 1(1), 107-115*
- ÖZKAN,Y.,AKBABA, E.(2013). İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin milli eğitim bakanlığı'nın e-okul uygulamasına yönelik algıları .*Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,17(3), 181-204*
- ÖZÇELİK, H. ve KURT, A.A. (2007). İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayar Öz Yeterlikleri: Balıkesir İli Örneği. *İlköğretim Online, 6(3), 441-451*
- SADİ, S., ŞEKERCİ, A., KURBAN, B., TOPU F. B., DEMİREL T., TOSUN C., DEMİRCİ, T., GÖKTAŞ Y. (2008). Öğretmen Eğitiminde Teknolojinin Etkin Kullanımı: Öğretim Elemanları ve Öğretmen Adaylarının Görüşleri. *Bilişim Teknolojileri Dergisi Cilt:1, Sayı: 3, Yıl: 2008, 43-49*
- SADİ S., TOSUN C., DEMİREL T., ARPACIK Ö., TOPU F. B., TAŞLIBEYAZ E., YOLCU H. ÇOLAK A., GÖKTAŞ Y. (2008). Öğretim Teknolojilerinin Öğretmen Eğitiminde Kullanımı: Öğretim Elemanlarının Görüşleri., *VIII. International Educational Technology Conference(pp.1026-1030).Eskişehir.*
- SARI, M. & ÖZERBAŞ, M. (2013). Sınıf Öğretmenlerinin İlkokul Matematik Öğretiminde Teknoloji Kullanımına İlişkin Algılarının Belirlenmesi. *12. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu, Aydın, 2013, 99-105.*
- ŞAD, S.N. ve DEMİR, O. (2015). Sınıf Öğretmeleri İçin Bilgisayar ve İnternet Kullanımı Öz-yeterlik Algısı Ölçeği: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *İlköğretim Online, 14(2), 489-510.*
- ŞAD, S.N. ve NALÇACI, Ö.İ. (2015). Öğretmen adaylarının eğitimde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanmaya ilişkin yeterlik algıları. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11(1), 177-197.*

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

- SEFEROĞLU, S. S.ve AKBIYIK, C. (2005). İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayara Yönelik Öz-Yeterlik Algıları Üzerine Bir Çalışma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 19, 89-101.
- SEFEROĞLU, S. S., AKBIYIK, C. & BULUT, M. (2008). İlköğretim öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının bilgisayarın öğrenme/öğretme sürecinde kullanımı ile ilgili görüşleri, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 273-283
- SEZER, A. YILDIRIM, T., PINAR, A. (2010). Coğrafya öğretmeniği öğrencilerinin bilgisayar öz yeterliliği algılarının incelenmesi. *Erzincan Eğitim Fakültesi Dergisi* 12(2), 163-176
- TEKEREK, M., ERCAN, O., UDUM, S., SAMAN, K.(2012). Bilişim teknolojileri öğretmen adaylarının bilgisayar öz-yeterlikleri. *Turkish Journal of Education*, 1(2), 1-11.
- TOPAL, M. Ve AKGÜN, Ö.E. (2015). Eğitim fakültesi son sınıf öğrencileri için hazırlanan eğitim amaçlı internet kullanımı öz-yeterliliğini geliştirme programının etkililiği. *İlköğretim Online* 14 (2), 697-712.
- YALÇINKAYA, M., ÖZKAN, K.(2014). Ortaöğretim öğretmenlerinin etkileşimli tahta kullanmaya yönelik öz-yeterlikleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*,29, 69 - 91

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- GÜRBÜZTÜRK, O., DEMİR, O., KARADAĞ, M., DEMİR, M., (2015). “Sınıf Öğretmenlerinin Bilgisayar ve İnternet Kullanımına İlişkin Öz-Yeterlik Algılarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi/ Examinations Of Computer And Internet Use Self-Efficacy Perceptions In Terms Of Some Variables”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Şefik Yaşar Armağanı), Volume 10/11 Summer 2015, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8465>, p. 787-810.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/11 Summer 2015

